

A woman with blonde hair, wearing a white sweater and a grey and white checkered skirt, stands in a supermarket aisle. She is holding a black smartphone in her right hand and a white milk bottle with a blue cap in her left hand. The milk bottle has a QR code on its label. In the foreground, several other milk bottles with blue caps are visible, slightly out of focus. The background shows supermarket shelves and bright overhead lights.

Stanowiska w sprawie etykiet cyfrowych

19 kwietnia 2024 r., Bruksela

Wstęp

Pandemia Covid-19 wywołała poważne zmiany w roli, postrzeganiu i wykorzystaniu cyfryzacji do przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, przyspieszając wcześniejsze tendencje. W tym okresie kody QR lub kody kreskowe przekierowujące użytkowników na strony, gdzie gromadzone są informacje z etykiety, były często stosowane, zwłaszcza do uzyskania dostępu do usług w obszarze publicznym i prywatnym, przede wszystkim w sektorze HoReCa. W związku z tym liczba sektorów z dostępem cyfrowym wzrosła z 81% do 95% w 2020 r., a luka pomiędzy krajami spadła o 32%. W 2023 r. czterech na pięciu obywateli UE było w posiadaniu smartfona¹. Szacuje się, że do 2028 r., 85% mieszkańców UE będzie miało smartfona².

Sektory wina i napojów spirytusowych są prekursorami przekazywania konsumentom informacji w formie cyfrowej³. W rozporządzeniu (UE) nr 2021/2117 zwrócono uwagę, na możliwości, jakie oferują narzędzia cyfrowe i przyznano producentom wina możliwość ograniczenia ilości informacji o wartości odżywczej podawanych na opakowaniu lub dołączonej do niego etykiecie do wartości energetycznej.

Rozporządzenie to umożliwia przedstawienie pełnych informacji dotyczących składników odżywczych i listy składników w formie elektronicznej. Podobnie w niedawno uzgodnionym rozporządzeniu w sprawie cyfrowego etykietowania nawozów w UE zachęca się do częstego stosowania etykietowania cyfrowego. Zawarto w nim jednak środki dotyczące udostępniania etykiet fizycznych, gdy to konieczne. Podobne inicjatywy pojawiły się w sektorze paszy oraz na szczeblu krajowym. W szczególności akt wykonawczy w sprawie leków weterynaryjnych zawiera wykaz skrótów i piktogramów, które można wykorzystać na etykietach.

Ze względu na coraz liczniejsze wymagania dotyczące informacji, które należy obowiązkowo i dobrowolnie podawać, a także na coraz mniejszą ilość miejsca na etykietach, coraz więcej sektorów bada potencjał wykorzystania narzędzi cyfrowych do przekazywania informacji konsumentom i innym klientom.

¹ Zmiana ta sugeruje wzrost umiejętności cyfrowych w różnych grupach społecznych i wiekowych.

² <https://www.statista.com/topics/3341/smartphone-market-in-europe/>

³ Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 napoje alkoholowe zawierające ponad 1,2% alkoholu są zwolnione z podawania listy składników i informacji o wartości odżywczej.

Korzyści wynikające ze stosowania cyfrowych etykiet do oznaczania żywności i paszy

Aktualnie narzędzia pozaetykietowe (cyfrowe) są wykorzystywane przez producentów do przekazywania między innymi informacji na temat pochodzenia pewnych środków spożywczych, procesu produkcji i stosowanych praktyk zrównoważoności. Często przekierowują one do źródeł audio lub wideo lub do spersonalizowanych i interaktywnych treści. Wykorzystanie rozwiązań cyfrowych do przekazywania informacji na temat żywności niesie za sobą następujące korzyści:

- Dla pewnych kategorii konsumentów kody QR lub kreskowe mogą być **wygodniejsze** od drukowanych etykiet, które nie zawsze są **czytelne** (np. osoby niedowidzące lub dla których czcionka na etykiecie jest zbyt mała).
- Gwarantują konsumentom dostęp do informacji w ich własnym języku bez względu na to, gdzie się znajdują, dając im w ten sposób możliwość zrozumienia złożonych informacji i podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę.
- Technologie cyfrowe bardzo **obniżają koszt drukowania etykiet** i oferują **elastyczność i możliwość zmian** (łatwiej jest zaktualizować treści cyfrowe i zareagować na sytuacje nadzwyczajne). W szczególności zmniejszają obciążenia operacyjne ciążące na drobnych producentach, wynikające z wymagań w zakresie tłumaczenia i komunikacji.
- Narzędzia cyfrowe pozwalają na umieszczenie informacji na temat produktu w **szerszym kontekście** (informacje na temat łańcucha dostaw, kroki i historia) lub na ich personalizację.
- Poprzez ograniczenie zużycia papieru na etykiety drukowane, zwłaszcza gdy etykiety z tyłu opakowania nie są stosowane, przyczyniają się do realizacji celów w zakresie zrównoważoności (**zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych**).

Wnioski dotyczące polityk

Komunikacja pozaetykietowa jest przyszłościowym sposobem przekazywania konsumentom i innym klientom informacji. Nie tylko wykorzystuje możliwości podawania ważnych informacji dzięki nowym technologiom, lecz również odzwierciedla tendencje konsumenckie, widoczne od dwóch dekad i wzmocnione przez pandemię Covid-19 (większe umiejętności, akceptacja i wykorzystanie).

W związku z tym **Copa i Cogeca są zdania, że etykiety cyfrowe są uzupełniającym środkiem podawania dobrowolnych informacji na temat żywności** i zwracają uwagę na następujące kwestie:

- Producenci muszą móc sami zdecydować, czy chcą podać dobrowolne informacje na etykiecie

czy poza nią;

- Bez względu na miejsce komunikacyjne (na etykiecie czy poza nią), wykaz substancji alergizujących i wywołujących nietolerancję musi znajdować się na etykiecie;
- Niektóre informacje powinny móc być przekazywane za pomocą międzynarodowych piktogramów, bez względu na to, czy znajdują się na etykiecie czy poza nią.
- Producenci powinni zagwarantować, że etykiety cyfrowe będzie można wyszukać, a także że będą one dostępne, darmowe i że zaspokoją potrzeby wszystkich konsumentów, zwłaszcza tych należących do najbardziej narażonych grup.

W ramach relacji B2B w przypadku paszy stosowanie środków cyfrowych powinno być dozwolone w sposób uzupełniający w celu podawania obowiązkowych i dobrowolnych informacji.

- Rolnicy, którzy sobie tego życzą, powinni mieć możliwość dostępu do obowiązkowych informacji dotyczących stosowania pasz również w formie cyfrowej (oprócz fizycznej etykiety), podczas gdy informacje dobrowolne mogłyby być dostarczane wyłącznie w formie cyfrowej. Pozwoli to rolnikom na łatwe pobieranie, wykorzystywanie i przechowywanie danych, gdy będą chcieli dostosować swój plan żywienia zwierząt.

Wnioski

Ze względu na rosnące wymagania dotyczące etykietowania środków spożywczych, czy to obowiązkowe czy dobrowolne, a także coraz mniejszą ilość miejsca na etykietach, technologie cyfrowe dają możliwości uzyskania dostępu do informacji oraz umieszczenia ich w szerszym kontekście. Pozwalają zagwarantować, że informacje na temat zakupionego produktu są jasne, czytelne i przyjazne dla użytkownika, a równocześnie obniżają koszty ponoszone przez podmioty. Tego typu narzędzia cyfrowe są już dostępne i coraz częściej korzystają z nich producenci i konsumenci żywności oraz napojów, a także rolnicy w przypadku paszy. Komisja Europejska musi przedstawić wytyczne polityczne dla krajowych organów władzy i podmiotów, by zagwarantować harmonizację, spójność i przejrzystość informacji przekazywanych poza etykietami, by podejście to mogło nadal się rozwijać, a także by konsumenci i inni klienci uzyskiwali prawdziwe, dokładne i wiarygodne informacje. Trzeba dołożyć wszelkich wysiłków na rzecz poprawy zasięgu telefonii i internetu, zwłaszcza na najbardziej oddalonych obszarach wiejskich oraz na rzecz podniesienia umiejętności cyfrowych obywateli UE równoległe do rozwoju etykiet cyfrowych.

copa*cogeca

european farmers

european agri-cooperatives

61, Rue de Trèves
B - 1040 Bruxelles

Telephone 00 32 (0) 2 287 27 11
Telefax 00 32 (0) 2 287 27 00

www.copa-cogeca.eu

Copa i Cogeca to zjednoczony głos rolników i spółdzielni rolniczych w UE.

Wspólnie zapewniają, że rolnictwo UE jest zrównoważone, innowacyjne i konkurencyjne, gwarantując bezpieczeństwo żywnościowe pół miliarda ludzi w całej Europie. Copa reprezentuje ponad 22 miliony rolników i ich rodzin, podczas gdy Cogeca reprezentuje interesy 22 000 spółdzielni rolniczych. Mają 66 organizacji członkowskich z państw członkowskich UE.